

Upozornění:

Prezentace je určena posluchačům předmětu 2PR101 Právo na Vysoké škole ekonomické v Praze a slouží k jejich lepší orientaci v probíraných tématech na přednáškách. Materiál nenahrazuje účast na přednáškách ani povinnou literaturu.

Platí pro ZS 2024/2025

© Tomáš Votava (2024)

Podnikatel a podmínky podnikání

(2PR101 Právo)

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Vysoká škola ekonomická
ZS 2024/2025

Předmět obchodního práva

Obchodní právo = soubor právních norem, které upravují majetkoprávní postavení podnikatelů a vztahy vznikající mezi nimi v souvislosti s jejich podnikatelskou činností.

Právo

3

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Podnikání

Podnikání = samostatná výdělečná činnost vykonávaná na vlastní účet a odpovědnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku

5 typických znaků

1. Výdělečnost (výdělečná činnost, prováděná za účelem zisku)
2. Soustavnost (nikoli nahodilá činnost)
3. Živnostenským nebo obdobným způsobem (spočívající v nabídce zboží a služeb třetím osobám)
4. Samostatnost (podnikatel rozhoduje o organizaci, čase, místě a způsobu svého podnikání, neplní pouze pokyny někoho jiného)
5. Na vlastní účet a odpovědnost (výsledky činnosti se přičítají pouze podnikateli)

Právo

4

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Podnikatel a jeho postavení

1. **Ten, kdo podniká** věcné hledisko (§ 420 odst. 1 ObčZ)
2. Za podnikatele se považuje **každá osoba zapsaná v obchodním rejstříku** – formální hledisko. (§ 421 odst. 1 ObčZ)
3. Za podnikatele se považuje **ve vztahu ke spotřebitelům při uzavírání smluv** každá osoba, pokud takovou smlouvu uzavírá v souvislosti se svou vlastní obchodní, výrobní nebo obdobnou činností
4. Má se za to, že podniká **ten, kdo je držitelem podnikatelského oprávnění** (§ 421 odst. 2 ObčZ)

Právo

5

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Podnikatel = profesionál

Profesionál = ten, kdo se veřejně nebo ve styku s jinou osobou **přihlásí k odbornému výkonu** jako příslušník určitého povolání nebo stavu (§ 5 odst. 1 ObčZ)

→ Podnikatel = profesionál (přísnější právní úprava)

Profesionál je povinen jednat s **odbornou péčí**, se **znalostí** a **pečlivostí**, která je s jeho povoláním nebo stavem spojena

Právo

6

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Spotřebitel

Spotřebitel = člověk (FO), který **mimo rámec své podnikatelské činnosti** nebo mimo rámec samostatného výkonu svého povolání, **uzavírá smlouvu s podnikatelem** nebo s ním jinak jedná (§ 419 ObčZ)

Vyvratitelná právní domněnka, že **slabší stranou je spotřebitel** + slabší stranou je vždy osoba, která vůči podnikateli v hospodářském styku vystupuje **mimo souvislost s vlastním podnikáním** (§ 433 odst. 2 ObčZ)

Právo

7

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Obchodní závod

Obchodní závod

Obchodní závod (→ věc hromadná) = **organizovaný soubor jmění**, který podnikatel vytvořil, a který z jeho vůle **slouží k provozování jeho činnosti** (§ 502 ObčZ)

Závod tvoří vše, co slouží k jeho provozu (vyvratitelná právní domněnka):

1. **Aktiva**: prostory k podnikání, soubor hmotných věcí (stroje, výpočetní technika), včetně hromadných věcí (např. materiál, zásoby), příp. i nehmotných věcí (patenty, know-how, ochranné známky atd.)

2. **Pasiva**: dluhy

srov. rodinný závod (§ 700 ObčZ a násl.)

Právo

9

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Pobočka a odštěpný závod

Pobočka = část závodu, která vykazuje hospodářskou a funkční samostatnost a o které podnikatel rozhodl, že bude pobočkou (§ 503 odst. 1 ObčZ)

Odštěpný závod = pobočka zapsaná do obchodního rejstříku (§ 503 odst. 2 ObčZ)

Právo

10

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Závod x Provozovna

Z místního hlediska se závod člení na provozovny

Provozovna =

prostor, ve kterém je **provozována živnost** (§ 16 ŽZ)

Živnost může být provozována i více provozovnách

Právo

11

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Identifikace podnikatele

Identifikace podnikatele

Základní identifikační znaky podnikatele:

- a. **obchodní firma** (osoby zapsané v obchodním rejstříku)
nebo **jméno** (osob nezapsané)
→ FO: osobní jméno a příjmení (§ 77 ObčZ),
PO: název (§ 132 ObčZ)

- b. **sídlo**

- c. **identifikační číslo** (IČO)

IČO je v ČR republiky **unikátní osmimístné číslo** právnické osoby, podnikající fyzické osoby nebo organizační složky státu. Přidělení IČO je spojeno s vlastní registrací nebo evidencí osoby.

Právo

13

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Obchodní firma

Obchodní firma = jméno, pod kterým je podnikatel zapsán do obchodního rejstříku (§ 423 ObčZ)

!!! Obchodní firma je pouze pojmenování osoby, neznamená ani subjekt, ani závod, i když se tak někdy v běžné mluvě užívá!!!

→ každá osoba má své jméno x obchodní firma má však **pouze** podnikatel zapsaný v obchodním rejstříku

→ každý podnikatel zapsaný v obchodním rejstříku má **pouze jednu firmu**, i kdyby měl několik závodů

Právo

14

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Obchodní firma

Firma fyzické osoby

→ jméno a příjmení / rozlišující dodatek / fantazijní firma

Podmínky:

1. nesmí být klamavé
2. musí být zřejmé, že nejde o PO (§ 425 odst. 2 ObčZ)

Firma právnické osoby

→ firemní kmen + označení právní formy

Právo

15

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Omezení ve volbě firmy

1. **nesmí být zaměnitelná** s jinou již existující firmou (pouhý odlišný dodatek právní formy není dostačující – např. ABC s.r.o. a ABC a.s.)

→ zásada jedinečnosti a nezaměnitelnosti firmy

2. **nesmí působit klamavě**

→ zásada pravdivosti firmy

Právo

16

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Sídlo

Každý podnikatel musí mít **sídlo**:

1. adresa zapsaná v obchodním rejstříku (u zapsaného podnikatele)
2. místo, kde má hlavní závod (u nezapsaného)
3. místo bydliště (u nezapsaného, nemá-li závod)

→ před zápisem sídla musí podnikatel doložit **právní důvod užívání daných prostor** (např. nájemní smlouva, souhlas vlastníků apod.)

→ sídlo má význam pro **příslušnost soudu**, správce daně či jiného správního orgánu ad.

Právo

17

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Zapsané a skutečné sídlo

Zapsané sídlo (formální nebo také registrované) = sídlo podnikatele zapsané ve veřejném rejstříku → bez ohledu na to, jestli v něm podnikatel podnikatelskou činnost skutečně vykonává (**skutečné sídlo**)

Podnikatel může své sídlo libovolně **přemísťovat**

Zahraniční osoba může **přemístit své sídlo do ČR**:

1. Nezakazuje-li to její právo
2. Není-li zakázanou právnickou osobou podle ObčZ

Právo

18

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Povinně uváděné údaje podnikatele

Každý podnikatel musí **na svých obchodních listinách a internetových stránkách** (má-li je) uvádět (§ 432 ObčZ):

- * **jméno a sídlo**
- * údaj o **zápisu do veřejného rejstříku včetně oddílu a vložky** (pokud podnikatel je zapsaný ve veřejném rejstříku nebo jiné evidenci - živnostenský rejstřík, seznamu advokátů nebo znalců, apod.)
- * **IČO** (bylo-li přiděleno)

Právo

19

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Povinně uváděné údaje podnikatele

Akciová společnost → **povinnost zřídit** bez zbytečného odkladu po svém vzniku **internetové stránky** (§ 7 odst. 2 ZOK)

Zde uvádí a zveřejňuje:

- a. Firmu, sídlo, údaj o zápisu do obchodního rejstříku a IČO
- b. Pozvánku na valnou hromadu
- c. Návrhy akcionářů na usnesení valné hromady
- d. Účetní uzávěrky
- e. Příp. existenci koncernu

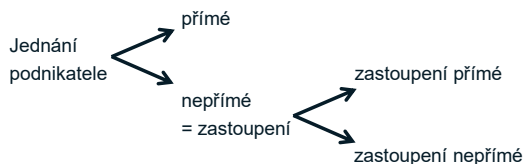
Právo

20

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Právní jednání podnikatele

Obchodní společnosti

Právo

22

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Zákonné zastoupení

4 typy zákonného zastoupení podnikatele:

1. členem statutárního orgánu (jen PO)
2. vedoucím odštěpného závodu
3. pověřenou osobou při provozování obchodního závodu
4. nepověřenou osobou, došlo-li k němu v provozovně podnikatele

Právo

23

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Zastoupení členem statutárního orgánu

→ tzv. **generální zástupčí oprávnění** = nejširší

Člen statutárního orgánu je oprávněn zastupovat právnickou osobu **ve všech věcech** (§ 164 ObčZ)

Statutární orgán obchodních společností:

1. **Společník** veřejné obchodní společnosti
2. **Komplementář** komanditní společnosti
3. **Jednatel** společnosti s ručením omezeným nebo evropského hospodářského zájmového sdružení
4. **Představenstvo** akciové společnosti, evropské společnosti nebo družstva

Právo

24

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Zastoupení vedoucím odštěpného závodu

Rozsah:

→ ve všech záležitostech týkajících se odštěpného závodu (§ 503 odst. 2 ObčZ)

Vznik:

→ zápisem do obchodního rejstříku – tzv. konstitutivní zápis

V mezidobí mezi ustanovením do funkce a zápisem do obchodního rejstříku je oprávněn zastupovat podnikatele v obvyklých věcech souvisejících s jeho provozem (§ 430 odst. 1 ObčZ)

Právo

25

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Zastoupení osobou pověřenou při provozu obchodního závodu určitou činností

Pověří-li podnikatel někoho (**kohokoli** – nemusí jít o zaměstnance, nebo člena PO) při provozu obchodního závodu určitou činností, pak tato osoba má oprávnění zastupovat podnikatele ve všech věcech, k nimž při této činnosti obvykle dochází (§ 430 odst. 1 ObčZ)

* Pověření může být i zcela neformální

Právo

26

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Jednání nepověřené osoby v provozovně podnikatele

= právní jednání jiné osoby v provozovně podnikatele, pokud byla třetí osoba v dobré víře, že jednající osoba je k jednání oprávněna (§ 430 odst. 2)

* V zájmu ochrany třetích stran, které nemohly vědět, že osoba není oprávněná, je podnikatel z takového jednání zavázán

Právo

27

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Smluvní zastoupení

1. běžné smluvní zastoupení na základě zmocňovací smlouvy – které není vyhrazeno jen pro podnikatele, ale může ho smlouvou zřídit jakákoliv osoba (fyzická i právnická)
2. prokura = zvláštní případ smluvního zastoupení pouze pro podnikatele zapsané v obchodním rejstříku

Právo

28

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Prokura

Prokurista: jen fyzická osoba – člověk, plně svéprávný, u kterého soud nerozhodl o vyloučení z funkce člena statutárního orgánu či obdobné funkce (§ 64 ObčZ)

Zástupčí oprávnění: ke všem právním jednáním, ke kterým dochází při provozu závodu (příp. pobočky) až na zcizení nebo zatížení nemovité věci, k čemuž musí být prokurista zvláště zmocněn

Jednání prokuristy: k obchodní firmě podnikatele připojí svůj podpis a údaj označující prokuru (např. prokurista, p.p., per procura)

Právo

29

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Zánik prokury

1. odvoláním prokury podnikatelem
2. výpovědí prokuristy
3. smrtí prokuristy (avšak smrtí podnikatele jen, bylo-li to ujednáno!)
4. převodem či pachtem obchodního závodu
5. soudním rozhodnutím o vyloučení prokuristy z funkce
6. prohlášením konkurzu na majetek podnikatele

Právo

30

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Veřejné rejstříky

Pojem veřejného rejstříku

Veřejný rejstřík = informační systém veřejné správy, do kterého se **zapisují zákonem stanovené údaje** o osobách, o kterých to zákon stanoví

Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob (č. 304/2013 Sb.)

Veřejný rejstřík je veden **rejstříkovým soudem** (Městský soud v Praze, krajské soudy)

Právo

32

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Veřejné rejstříky

1. Spolkový rejstřík
2. Nadační rejstřík
3. Rejstřík ústavů
4. Rejstřík společenství vlastníků jednotek
5. Obchodní rejstřík
6. Rejstřík obecně prospěšných společností

Právo

33

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Princip publicity

Princip publicity = každý, kdo má zájem, může do veřejného rejstříku nahlížet a pořizovat si z něj opis

1. Ve **formálním smyslu**: samotná veřejná přístupnost rejstříku
2. V **materiálním smyslu**: údaje zapsané v rejstříku jsou považovány za platné a aktuální x pokud by se lišily od skutečných, pak zákon chrání každého, kdo důvěřoval údají zapsaném ve veřejném rejstříku

Právo

34

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Pozitivní stránka materiální publicity

→ údaje zapsané ve veřejném rejstříku jsou vůči třetím osobám **účinné až jejich zveřejněním**

→ pokud by ještě nebyly zveřejněny pak jenom tehdy, pokud by osoba, o jejíž zapsané údaje se jedná, prokázala, že třetí strana o provedení zápisu věděla

Výjimka: období těsně po zveřejnění (do 16. dne po zveřejnění), ale třetí osoba by musela prokázat, že o zápisu nemohla vědět

Právo

35

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Negativní stránka materiální publicity

Pokud zápis neodpovídá skutečnosti:

→ osoba zapsaná se sama nemůže dovolávat toho, že stav zapsaný neodpovídá skutečnosti

→ vůči třetím osobám jsou účinné zapsané skutečnosti (ač třeba neaktuální)

Výjimka: zapsaná osoba prokáže, že třetí osoba o nesouladu věděla

Právo

36

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Právní účinky zápisu

1. Konstitutivní zápis

- má za následek vznik, změnu nebo zánik určitého stavu
- pokud by zápis neproběhl, daný stav by vůbec nebyl

2. Deklaratorní zápis

- něco již vzniklo, změnilo se, zaniklo a zápis do veřejného rejstříku to pouze dává ve známost – deklaruje
- na existenci dané stavu nemá vliv

Právo

37

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Zapisované údaje

Do veřejného rejstříku se zapisují zákonem stanovené:

1. Osoby
2. Údaje
3. Listiny

+ možnost zapsat i to, co zákon nestanoví, pokud navrhovatel osvědčí právní zájem

Právo

38

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Povinně zapisované osoby do obchodního rejstříku

Právnícké osoby:

1. **Obchodní společnosti a družstva** podle ZOK
2. **Další osoby podle zvláštních zákonů** (např. státní podniky, školy, komoditní burzy, evropské formy obchodních společností se sídlem v ČR – EHVS, ES, EDS, Hospodářská komora ČR, Agrární komora ČR a mnoho dalších)
3. **Zahraniční právnícké osoby** s bydlištěm mimo EU (+ EHP + Švýcarsko)

Fyzické osoby:

1. Pokud **dosáhly a přesáhly příjmy** za dvě po sobě jdoucí období v průměru 120 mil. Kč
2. **Zahraniční fyzické osoby** s bydlištěm mimo EU (+ EHP + Švýcarsko)

Právo

39

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Dobrovolně zapisované osoby do obchodního rejstříku

1. Fyzické osoby – podnikatelé (jiné ne)
2. Zahraniční fyzické osoby z EU

Právnícké osoby, které nemají zápis povinný, se **nemohou** zapsat ani dobrovolně

Právo

40

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Zapisované údaje do OR

- a. Jméno (osobní jméno a příjmení fyzické osoby – podnikatele nebo název právnícké osoby)
- b. Sídlo
- c. Předmět činnosti
- d. Právní forma PO
- e. Den vzniku/zániku PO
- f. Datum narození FO
- g. IČO
- h. Název statutárního orgánu, počet členů a údaje o nich a další...

Právo

41

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Sbírka listin

- a. Zakladatelská právní jednání (společenská smlouva, zakladatelská listina, statuty)
- b. Rozhodnutí o volbě nebo jmenování (statutární orgán, likvidátor, insolvenční správce, vedoucí odštěpného závodu ad.)
- c. Výroční zprávy a účetní závěrky
- d. Projekt přeměny + smlouvy o sloučení, splynutí, rozdělení...
- e. Rozhodnutí soudu - o zrušení PO, o neplatnosti rozhodnutí orgánu PO, týkající se insolvence, exekuce ad.

Právo

42

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Řízení o zápisu do veřejného rejstříku

→ soudní řízení - zahajuje se zpravidla **na návrh** (musí být na předepsaném formuláři a musí být připojeny listiny dokládající zapisované skutečnosti)

Návrh může podat jen osoba **aktivně legitimovaná**:

1. Člen statutárního orgánu
2. Pověřený zaměstnanec nebo člen PO
3. Prokurista
4. Vedoucí oddělného závodu

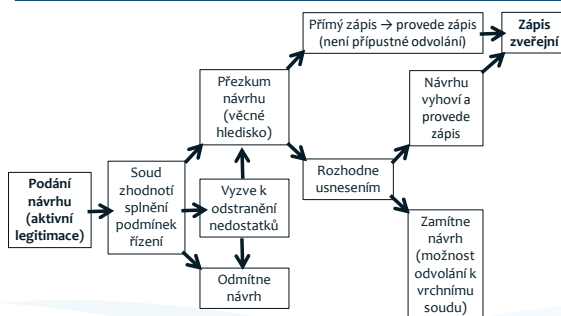
Provedení zápisu může provést nově také **notář**

Právo

43

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Řízení o návrhu na zápis

Právo

44

Právní podmínky podnikání

Právní podmínky podnikání

Předmět podnikání = to, s čím bude podnikatel podnikat

→ podnikatel může mít více předmětů podnikání

Podmínky a omezení pro výkon určitých povolání nebo činností může stanovit **jen zákon** (čl. 26 odst. 2 LZPS)

→ pro **živnostenské podnikání** především **živnostenský zákon** (zákon č. 455/1991 Sb.)

→ pro **neživnostenské podnikání** celá řada speciálních právních předpisů

Právo

46

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Definice živnosti

Pozitivní vymezení = soustavná činnost, provozovaná samostatně vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku, za podmínek živnostenským zákonem stanovených (§ 2 ŽZ)

Negativní vymezení → seznam činností, které jsou z působnosti ŽZ vyloučeny (§ 3 ŽZ)

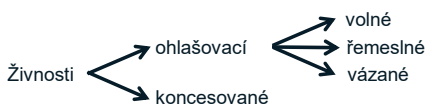
např. provozování činnosti vyhrazené státu nebo určené právnické osobě, využívání výsledků tvůrčí činnosti, výkon kolektivní správy práva autorského, restaurování kulturních památek, podnikání některých profesí, činnost bank, pořádání loterií, hornická činnost, výroba energií atd.

Právo

47

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Druhy živností

Ohlašovací živnosti → při splnění zákonem stanovených podmínek na udělení živnostenského oprávnění právní nárok

Koncesované živnosti → smějí být provozovány jen na základě udělené koncese (správní řízení)

Právo

48

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Všeobecné podmínky

1. Plná svéprávnost

Nově lze podmínku nahradit: Přivolením soudu k souhlasu zákonného zástupce nezletilého k samostatnému provozování podnikatelské činnosti

2. Bezúhonnost

Osoba není bezúhonná, pokud byla pravomocně odsouzena pro **úmyslné spáchaný trestný čin**, jestliže tento čin byl spáchán **v souvislosti s podnikáním** nebo předmětem podnikání, **o které se jedná**

Právo

49

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Zvláštní podmínky – ohlašovací živnosti

Volné živnosti

→ nejsou **žádné zvláštní podmínky**

např. výroba strojů a zařízení, fotografické služby, ubytovací služby, reklamní činnost, marketing, mediální zastoupení (viz příloha č. 4 ŽŽ)

Řemeslné živnosti

→ prokázání **odborné nebo jiné způsobilosti** - zpravidla dosažení určitého typu vzdělání a délky praxe v oboru (viz příloha č. 1 ŽŽ)

např. řeznictví a uzenářství, hodinářství, zednictví

Vázané živnosti

→ **odborné požadavky** (v příloze č. 2 ŽŽ, příp. ve zvláštních předpisech)

např. oční optika, vedení účetnictví, provozování autoškoly, služby soukromých detektivů

Právo

50

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Zvláštní podmínky – koncesované živnosti

Odborné požadavky (příloha č. 3 ŽŽ)

Musí být vydána **koncese** = **státní povolení k provozování živnosti** (je potřeba zákonem daného povolení / oprávnění / souhlasu / vyjádření příslušného správního orgánu, kterým je živnostenský úřad vázán)

např. výroba a zpracování paliv a maziv a distribuce pohonných hmot, vnitrozemská vodní doprava, provozování cestovní kanceláře, ostraha majetku a osob

Právo

51

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Překážky provozování živnosti

Živnost nemůže provozovat fyzická ani právnická osoba:

- na jejíž majetek byl **prohlášen konkurz**, rozhodl-li soud o ukončení provozování závodu nebo došlo-li k prodeji závodu
- ohledně jejíhož majetku byl konkurz zrušen z důvodu, že její **majetek je zcela nepostačující k uspokojení věřitelů**
- které byl soudem nebo správním úřadem udělen trest nebo sankce **zákazu činnosti** provozovat živnost
- v dalších případech stanovených zákonem

Právo

52

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Odpovědný zástupce

Povinně musí být odpovědný zástupce ustanoven:

- nesplňuje-li** sám podnikatel **zvláštní podmínky** nebo
- podnikatelem je právnická osoba a zároveň se jedná o živnost **vyžadující zvláštní podmínky** (řemeslná / vázaná / koncesovaná)

U koncesovaných živností schvaluje ustanovení odpovědného zástupce živnostenský úřad

Právo

53

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Odpovědný zástupce

→ je ve **smluvním vztahu** s podnikatelem

→ vždy pouze **fyzická osoba**, a to taková, která splňuje zákonem předepsané podmínky

→ **odpovídá** za řádný provoz živnosti a dodržování všech právních předpisů upravující daný druh živnostenského podnikání

→ tuto funkci může vykonávat pro **max. 4 podnikatele**

Právo

54

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Vznik živnostenského oprávnění

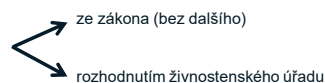
1. Ohlašovací živnosti → **dnem ohlášení** (pokud podnikatel splňuje všechny podmínky)
2. Koncesované živnosti → **dnem nabytí právní moci rozhodnutí** o udělení koncese

Získáním živnostenského oprávnění získává podnikatel **oprávnění provozovat danou živnost**

V případě založených, ale ještě nevzniklých **právnických osob** vzniká oprávnění **až dnem jejich zápisu** do rejstříku

Právo 55 Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Zánik živnostenského oprávnění

Ze zákona:

- a. Osoba **přestane existovat**: smrt podnikatele fyzické osoby / zánik právnické osoby (není-li v živnosti pokračováno osobami a za podmínek, které stanoví ŽZ)
- b. **Uplynutím doby** (oprávnění vydáno na dobu určitou)
- c. **Výmaz zahraniční právnické osoby** z obch. rejstříku

Rozhodnutím živnostenského úřadu pouze z důvodů uvedených v ŽZ

Právo 56 Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Rozhodnutí živnostenského úřadu

Živnostenský úřad **musí** (obligatorně) **rozhodnout o zrušení**:

- a. Podnikatel **nesplňuje všeobecné podmínky**
- b. **Překážka** provozování živnosti
- c. Podnikatel o to **požádá**
- d. Správní orgán, který vydal koncesi, podá k tomu **návrh**
- e. Zahraniční fyzická osoba **přišla o povolení k pobytu**, na které bylo oprávnění vázáno

Živnostenský úřad **může** (fakultativně) **rozhodnout o zrušení**:

- a. Podnikatel **porušuje** živnostenskoprávní podmínky, popř. podmínky udělení koncese
- b. Na **návrh správy sociálního zabezpečení** (podnikatel neplatí pojištění apod.)
- c. Pro **nečinnost** – podnikatel neprovozuje živnost více než 4 roky

Právo 57 Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Pozastavení živnosti

* Podnikatel může **přerušit** provozování živnosti.

* Živnost je přerušena **ode dne doručení oznámení** o přerušení podnikatelem živnostenskému úřadu (příp. od pozdějšího data, je-li uvedeno v oznámení)

* Lze přerušit **maximálně na dobu trvání oprávnění**

→ **právo podnikat** podnikateli **nezaniká** (jen živnost nemůže vykonávat)

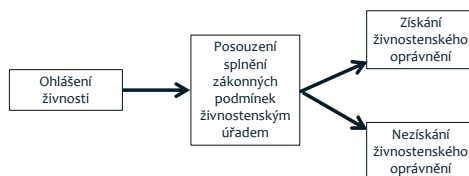
Právo 58 Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Ohlášení živnosti

Kdo?	Fyzická osoba s bydlištěm (= místo trvalého pobytu) na území ČR či mimo (za stejných podmínek, pokud zákon nestanoví něco jiného, např. povinný zápis do OR u osob mimo EU a EHS) a právnická osoba se sídlem na území ČR či mimo něj – zahraniční PO (za stejných podmínek, pokud zákon nestanoví něco jiného)
Kde?	U kterýkoli obecní živnostenský úřad na území ČR nebo prostřednictvím kontaktního místa veřejné správy (Czech POINT)
Jak?	Osobně, poštou nebo elektronicky se zaručeným elektronickým podpisem (podle zákona o elektronickém podpisu)
Potřebné doklady	Formulář pro ohlášení živnosti/Doklad o právním důvodu pro užívání prostor sídla, je-li potřeba/Doklad o zaplacení správního poplatku (1000 Kč při vstupu do podnikání a 500 Kč za další ohlášení, bez ohledu na množství živností) + případně Souhlas odpovědného zástupce/Doklad o odborné způsobilosti – Pravost podpisu a otisku razítka na originálech dokladů musí být úředně ověřena (ověřování podpisů na obecních úřadech, na poštách, v Czech POINTech)
Údaje	Jméno a příjmení (příp. obchodní firmu), rodné příjmení, státní občanství, bydliště, r.č., datum a místo narození, budoucí předmět podnikání, adresa sídla, IČ (bylo-li přiděleno), příp. provozovna

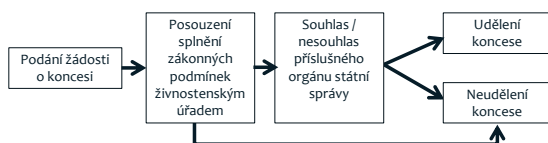
Právo 59

Proces ohlášení živnosti

Právo 60 Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Proces udělení koncese

Právo

61

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Živnostenský rejstřík

Živnostenský rejstřík = **veřejný seznam** (nikoli veřejný rejstřík!), do kterého se zapisují podnikatelé, kteří mají živnostenské oprávnění podnikat

Oprávnění podnikat živnostenským způsobem se prokazuje **výpisem z rejstříku**

Rejstřík je veden **v elektronické podobě**

Právo

62

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Údaje v živnostenském rejstříku

- FO:** Jméno a příjmení (příp. obchodní firmu), titul, státní občanství, bydliště, r. č., datum a místo narození, sídlo, IČ, příp. provozovnu,
PO: Obchodní firma nebo název, sídlo, IČ
Odpovědný zástupce: Jméno a příjmení, titul, státní občanství, bydliště, r. č., datum a místo narození
- Předmět podnikání / Druh živnosti
- Provozovny
- Doba platnosti oprávnění a datum vzniku, příp. zániku
- Rozhodnutí o úpadku / Vstup PO do likvidace
- Překážky provozování živnosti (§ 8 ŽZ)
- Přehled o uložených sankcích + další údaje ...

Právo

63

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Povinnosti při zřízení provozovny

Povinnosti při zřízení provozovny (§ 17 a 31 ŽZ):

- předem **oznámít zahájení/ukončení** provozování živnosti v provozovně živnostenskému úřadu
- zajistit **způsobilost** provozovny pro provozování živnosti
- označit** řádně provozovnu (Každá provozovna musí být zvenčí trvale označena firmou, názvem nebo jiným jménem podnikatele.)
- ustanovit **osobu odpovědnou** za činnost provozovny
- zajistit osobu se znalostí CZ (SK) jazyka tam, kde dochází k prodeji zboží nebo poskytování služeb spotřebitelům

Právo

64

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Povinnosti při zřízení provozovny

- na žádost živnostenského úřadu prokázat **právní důvod pro užívání provozovny** (např. vlastnické právo výpisem z katastru nemovitostí nebo nájemní smlouvou) - (neplatí u mobilní provozovny)
- u mobilních provozoven na žádost živnostenského úřadu prokázat **oprávněnost umístění provozovny**
- vydat na žádost zákazníka **doklady o prodeji zboží a o poskytnutí služby**
- prokázat na žádost kontrolního orgánu **způsob nabytí zboží nebo materiálu**
- dodržovat povinnosti** stanovené živnostenským zákonem u použitého zboží nebo zboží bez dokladu nabytí (nákup, přijímání do zástavy, zprostředkování nákupu či přijmutí do zástavy)

Právo

65

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Neživnostenské podnikání

= celá řada činností, které jsou v právním smyslu podnikáním, ale **neřídí se živnostenským zákonem**, ale jinými zvláštními předpisy

* Obvykle upraveno v jednom předpise, který stanoví **všeobecné podmínky pro jejich provozování a dále další podmínky**, podle speciálních potřeb toho kterého daného oboru a podle okruhu společenských zájmů, které je třeba státem chránit (např. z důvodu ochrany života a zdraví, majetku, bezpečnosti, utajovaných informací apod.)

* Pro tyto podnikatelské činnosti je nutné **příslušné oprávnění**

Právo

66

Ing. Tomáš Votava, M.A., Ph.D.

Neživnostenské podnikání		
lékaři, farmaceuti, veterináři, advokáti, notáři, daňoví poradce atd.	Oprávnění jsou udělována profesními komorami v případě podnikání fyzických osob určité profese	dosažení vysokoškolského vzdělání v příslušném oboru, minimální praxe a vykonání zkoušky (atestace)
činnost bank – zákon č. 21/1992 Sb., o bankách	licence vydaná ČNB	pouze právnická osoba s právní formou a.s., min. základní kapitál 500 mil. Kč, technické a organizační předpoklady atd.
obdobně zákon č. 87/1995 Sb., o spojitelných a úvěrových družstvech, zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu a řada dalších		
energetické služby – výroba elektřiny, plynu, tepelné energie – zákon č. 458/2000 Sb., energetický zákon	licenci uděluje Energetický regulační úřad	FO: 18 let, plná svéprávnost, bezúhonnost, odborná způsobilost (u PO členové statutárního orgánu), dále finanční a technické předpoklady atd.
dražní doprava – zákon č. 266/1994, o drahách	úřední povolení vydává Dražní úřad	FO: 21 let, plná svéprávnost, bezúhonnost, odborná způsobilost – VŠ + 3 roky praxe nebo SŠ + 5 let praxe (u PO členové statutárního orgánu)
rozhlasové a televizní vysílání – zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání	licenci vydává Rada pro rozhlasové a televizní vysílání	FO/PO bez konkurzu, daňových nedoplatků ad., bezúhonná + veřejné slyšení (hodnocení předpokladů žadatele).
zemědělství – zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství		18 let a plná svéprávnost.

Děkuji vám za pozornost!